

ULUSLARARASI TİCARETTE BANKA GÜVENCELİ YENİ BİR ÖDEME YÖNTEMİ: BPO

Abdurrahman ÖZALP

TEB Dış Ticaret Merkezleri Danışmanı
ICC Türkiye Bankacılık Komisyon Üyesi

*Counsellor for TEB Foreign Trade Centers
Member of ICC Turkey Banking Commission*

Özet

ICC tarafından hazırlanan ve Nisan 2013 tarihinde yayımlanan Banka Ödeme Yükümlülüklerine İlişkin Birörnek Kurallar ile uluslararası ticarete yeni bir ödeme yükümlülüğü getirilmiştir. Çalışmamızda, İngilizce adının ilk harflerinin kısaltmasıyla BPO olarak anılan Bank Payment Order'ın, ICC URBPO Kurallarına göre tarafları, işleyişi ve genel özellikleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler

URBPO, BPO, Banka Ödeme Yükümlülüğü

Abstract

Uniform Rules for Bank Payment Obligation which has been drafted and published in April 2013 by ICC introduce a new payment method in international trade law. In this study, the aim, functions, the parties and general qualifications of the Bank Payment Obligation which is shortly known as BPO will be examined under the ICC URBPO Rules.

Key Words

URBPO, BPO, Bank Payment Obligation

İçindekiler

- I. Genel Olarak BPO
 - II. BPO'nun Amacı
 - III. BPO'ya İhtiyaç Duyulmasının Sebepleri
 - IV. BPO'nun Tarafları
 - V. BPO'ya İlişkin ICC Kuralları: URBPO
 - VI. BPO'nun Kurulması ve İşleyişi
 - VII. BPO Genel Özellikleri
 - VIII. BPO'nun Tabi Olduğu Hukuk
- Sonuç
Yararlanılan Kaynaklar

Kısaltmalar

ACI	:Asian Consultants International
ICC	:International Chamber of Commerce
BIC	:Bank Identifier Codes
BPO	:Bank Payment Obligation
BÖY	:Banka Ödeme Yükümlülüğü
DOCDEX	: Documentary Credit Dispute Resolution Expertise
ISO	:International Standards Organization
ISBP	:International Standard Banking Practices
SWIFT	:Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
TMA	:Transaction Matching Application)
TSU	:Trade Services Utility
UCP	:Uniform Customs and Practices for Documentary Credits
URBPO	:Uniform Rules for Bank Payment Obligation

I. Genel Olarak BPO

Banka Ödeme Yükümlülüğü (BÖY) veya diğer bir adıyla BPO (Bank Payment Obligation) günümüzde kullanılan geleneksel ödeme yöntemlerinin avantajlı yanlarını teknolojinin getirdiği kolaylık ile birleştirip sunan tamamen yeni bir ödeme yöntemidir.

BPO bir bankanın bir diğer bankaya verdiği ve Satıcı tarafından bankası aracılığıyla sunulan işlem verilerin, elektronik ortamda belirlenen şartlara göre başarılı bir biçimde eşleşmesi sonucu ödemenin belirlenen bir vadede yapılmasını sağlayan geri dönülmez bir banka taahhüdüdür.

BPO, ticari hayat için yeni alternatiftir, mevcut ticari finansman çözümlerinin yerini almak üzere değil, bunları tamamlamak üzere tasarlanmıştır. Bazen “elektronik akreditif” veya basit anlamında akreditif (“Light L/C”) olarak anılsa da aslında bir akreditif değildir, bir teminat akreditifi veya banka garantisi de değildir. Tamamen kendi özelinde yeni finansal bir çözüm aracıdır, yeni bir ödeme aracıdır.

BPO, riski azaltmak ve ödemeye güvence sağlamak bakımından karşılaştırma amaçlı olarak akreditife benzetilebilir, ancak teknik bakımdan tamamen farklı bir ödeme yöntemidir. BPO akreditife göre çok daha kolay ve pratiktir. Akreditif, fiziki uygun belgelerin ibrazı bir bankaya fiziki olarak ibraz edilmesi üzerine Satıcı’ya bir ödeme yükümlülüğü sağlarken¹, BPO benzer bir yükümlülüğü sadece elektronik uygun verilerin sunulmasına dayalı olarak sağlar. Uygulama da BPO tabanlı bir işlem üç unsurun tutarlı olarak etkileşmesiyle çalışır. Birincisi önceden tanımlanmış standartlara göre bilgi aktarımını sağlayacak yapılandırılmış mesaj setleri, ikincisi önceden tanımlanmış iş akışına uygun verilerin eşleşmesini sağlayacak bir platform ve üçüncüsü uygulamada yeknesaklığı sağlayacak bir kurallar setidir (Akreditiflerin UCP Kuralları gibi).

BPO, diğer ödeme yöntemlerini tamamlayıcı nitelikte olsa da esas olarak Açık Hesap (Mal Mukabili) ve akreditif arasındaki açığı kapatmaktadır. Açık Hesap ödeme yöntemine banka güvencesi sağlamaktadır. Bir BPO işleminde çok basit olarak bir banka alıcı müşterisi için satıcının bankasına karşı satıcı için geri dönülmez bir taahhüde girmektedir. Tarafların mutabakatı ile şartlar belirlenmekte ve iki banka arasındaki bir makineye yüklenmektedir. Yükleme ve sevkiyat yapıldıktan sonra satıcı istenen bilgileri bankasına vermekte ve bankası da bu bilgileri makineye sunu olarak göndermektedir. İki banka arasındaki makine (TMA-Transaction Matching Application)) kendisine sunulan bilgileri elektronik olarak daha önce yüklenen şartlar ile karşılaştırmaktadır. Karşılaştırma sonucu bir rapor çıkarmaktadır. Rapor olumlu olursa alıcının bankası tarafından satıcının bankasına ödeme yapılmaktadır. Satıcının, alıcı ile uğraşmasına gerek bulunmamaktadır, satıcı, alıcının bankasının riskini almaktadır. Görüldüğü gibi bir BPO bir akreditifin güvencesini bir açık hesap basitliği ile birleştirmektedir.

¹Abdurrahman ÖZALP, Akreditif, Riskler ve UCP, 1500 Soru/Cevap, İstanbul 2010, s. 303,304,321; Abdurrahman ÖZALP, Dış Ticaret’te Teslim ve Ödeme Şekilleri, İstanbul 2004, s. 293; Abdurrahman ÖZALP, UCP 600’ın Kullanılması ve Akreditif, 3. bası, İstanbul 2009, s. 333.

BPO, her ne kadar öncelikle dış ticaret ve sınır ötesi ile ilgili görünse de yurtiçinde de kullanılması mümkündür. Teknik olarak bir ticari işleme birden fazla BPO ile katılmak mümkündür, yani bir işlemde birden fazla yükümlü banka (obligor bank) ve bir tek lehtar banka (recipient bank) olabilir.

II. BPO'nun Amacı

BPO'nun amacı mevcut ödeme yöntemlerine ilave olarak dünya ticaretine basit, ucuz ve kolay bir alternatif güvence yöntemi ile katkıda bulunmaktır. Yakın zamanda yapılan bir ankette göre dünya ticaretinin yaklaşık %80'nini aşkın bir kısmının Mal Mukabili (Açık Hesap-Open Account) yapıldığı tespit edilmiş ve bunun her yıl %10 artacağı hesaplanmıştır. Mal Mukabili çok basit, kolay ve ucuz bir ödeme yöntemidir. Çok fazla teknik bilgi ve mevzuatta hakim olmaya ve teminat göstermeye gerek yoktur. Mal Mukabili ödeme yöntemi bu pratikliğine karşın riskli bir ödeme yöntemidir. Satıcı malı gönderdikten sonra Alıcının ödeme yapmasını bekler, kısacası Alıcının riskini alır, Satıcının parayı alıp almaması tamamen Alıcının gücüne ve iyi niyetine bağlıdır. Özellikle istikrarsız kriz dönemlerinde Satıcı güvence ihtiyacı duyar. Güvenceli bir ödeme yöntemi; akreditiftir. Akreditifi kullanabilmek için teminat göstermek, teknik bilgiye sahip olmak ve mevzuatı (UCP, ISBP vs.) bilmek gerekir. Akreditif işlemlerinde orijinal belgeler kullanılır. Orijinal belgelerin akreditif şartları, UCP, ISBP, yüzlerce ICC görüşü ve DOCDEX kararlarına uygun olması gerekir. Uygun olmayan belgeler "Rezervli"² kabul edilir ve böyle bir durumda Satıcı bütün güvencesini kaybeder. Sonuçta Akreditif sağlam ve güvenceli bir ödeme yöntemidir, ancak pahalı, hantal, kompleks ve rezerv ile karşılaşma ihtimali çok yüksek bir ödeme yöntemidir. Akreditif belgelerinin rezerv ile karşılaşma oranı yaklaşık %70 civarındadır.

BPO, Mal Mukabili ile Akreditif arasındaki boşluğu doldurmaktadır. BPO'da Mal Mukabili'nin basit ve kolaylığı akreditifin güvencesi ile birleşmektedir. Akreditif'in orijinal belgelerin incelenmesinden kaynaklanan risk ve zorluklar ortadan kalkmaktadır.

BPO, standart finansal mesajlar tipleri kullanmaktadır, bunlar ISO 20022 TSMT mesaj formatlarıdır. BPO ISO 20022 standart mesaj formatlarını kullandığı için Satıcının sağladığı veriler dışındaki eksiklik veya uygunsuzluklar (rezerv konuları) tümüyle ortadan kalkmaktadır.

BPO'nun güvence dışında bir amacı da alıcı, satıcı ve tedarikçilere finansman imkânları sağlamaktır. Yükleme öncesi finansman, yükleme sonrası finansman, antrepo finansmanı, alacakların satın alınmasına dayalı finansman, esnek vadeli finansman sözkonusu imkânların başında gelmektedir.

Sonuçta, BPO'nun amacı aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- (1) Mal Mukabili ödeme yöntemini banka güvencesi ile desteklemek,
- (2) Saygın ve standart ISO 20022 mesajları ile rezerv konularını azaltmak,
- (3) Operasyonu ve maliyeti azaltmak,

² Akreditifte rezerv hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Nuray EKŞİ, Uluslararası Ticaret Hukuku, İstanbul 2010, s. 277-279; Abdurrahman ÖZALP, Akreditif Rezerv Konuları, İstanbul, 2012.

- (5) Hızlı, kolay ve otomatik bir ödeme yöntemi getirmek,
- (6) Alıcı, Satıcı ve Tedarikçilere finansman imkânları sağlamak,
- (7) Alıcı riskini ortadan kaldırmak,
- (8) (Gizli teyit ile) Alıcı, Ülke ve Banka riskini ortadan kaldırmak.

III. BPO'ya İhtiyaç Duyulmasının Sebepleri

Geleneksel ödeme yöntemleri, hız, basitlik, kolaylık ve güvence gibi özelliklerin tümünü bir arada vermek konusunda yetersiz kalabilmektedir. BPO'nun Amacı kısmında açıklanan nedenlerle tarafların BPO gibi hızlılık, basitlik, kolaylık ve güvenilirlik gibi özellikleri teknolojinin imkânları ile veren yeni bir ödeme yöntemine ihtiyacı vardır. Ticaret yapan tarafların Mal Mukabilinin kolaylığına, Akreditifin güvencesine, finansman imkânlarına, teknolojinin hızına ihtiyacı olduğu kadar fiziki belgelerin kaybolması, üzerinde tahrifat yapılması, rezerv konusu yapılması gibi yük ve risklerle uğraşmamaya da ihtiyacı vardır. İşte BPO'ya bu nedenle ihtiyaç duyulur. BPO sayesinde taraflar Mal Mukabilinin kolaylık ve basitliğine akreditif'te olduğu gibi bir banka güvencesi ile sahip olurken fiziki belgelerle uğraşmak zorunda kalmayacak ve böylece zaman ve maliyetten tasarruf etmiş olacaklardır.

IV. BPO'nun Tarafları

Alıcı (Buyer): Malın alıcısı olan taraftır. Satıcı ile alım-satım sözleşmesi yapar, BPO işleminin başlaması için Yükümlü Banka'dan talepte bulunur, teminat ve talimat verir.

Alıcının Bankası (Buyer's Bank): Alıcının Bankası anlamına gelir. Alıcının bankası bir Yükümlü Banka da olabilir.

Satıcı (Seller): Malın satıcısı olan taraftır. Alıcı ile alım-satım sözleşmesi yapar. Malı yükler/sevkeder ve işlemle ilgili olarak yükleme belgelerinden topladığı verileri Lehtar Bankaya gönderir. Lehtar Banka tarafından İşlem Eşleştirme Uygulamasına (TMA-Transaction Matching Application)) gönderilen veriler uygun bulunduktan sonra Yükümlü Banka tarafından ödenen mal bedelini Lehtar Banka aracılığıyla alır.

Satıcının Bankası (Seller's Bank): Satıcının bankası anlamına gelir. Satıcının Bankası, bir 'Established Baseline'ın 'Payment Obligation Segment'inde 'Recipient Bank'(Lehtar Banka) olarak gösterilecektir. Bir BPO işleminde Yükümlü Banka'nın muhatabı olan bankadır. Yükümlü Banka (Obligor Bank) mesajları bu bankaya gönderir, ödemeyi bu bankaya yapar.

Taraf Banka (Involved Bank): Satıcının Bankası veya (belirli herhangi bir zamandaki rolüne bağlı olarak) 'Recipient Bank', Alıcının Bankası, Yükümlü Banka veya 'Submitting Bank' anlamına gelir.

Yükümlü Banka (Obligor Bank): Bir BPO'yu düzenleyen banka anlamına gelir. Bir BPO işleminde geri dönülmez taahhüdüne giren bankadır.

Lehtar Banka (Recipient Bank): Bir BPO'nun lehtarı olan banka anlamına gelir. 'Recipient Bank' her zaman Satıcının Bankası'dır.

Sunan Banka (Submitting Bank): Tek görevi sadece ‘Established Baseline’ gereği bir veya birden fazla Data Set’ini sunmak olan bir Taraf Banka’dır.

V. BPO’ya İlişkin ICC Kuralları: URBPO

Banka Ödeme Yükümlülüklerine İlişkin Birörnek Kurallar (URBPO) sadece bankalar arasında uygulanmak üzere hazırlanmıştır³. Eylül 2011’de ICC ile SWIFT arasında imzalanan görüş birliği tutanağında ve Hazırlama Grubu’na yönlendirilen esaslarda bu husus yer almaktadır. URBPO finans kuruluşları (kurallarda ‘Involved Banks’-Taraf Bankalar olarak geçmektedir) tarafından seçilen herhangi bir TMA’nın (İşlem Eşleştirme Uygulaması) belirli bir işlem için sağlayacağı ‘işbirliği’ ortamında işlem yapmak üzere tasarlanmıştır.

ICC tarafından hazırlanan URBPO, bir banka ile müşterisi arasındaki işlem ilişkilerini kapsamamaktadır. Bir Banka Ödeme Yükümlülüğü’ne (BPO) girmeyi kabul eden veya bir BPO alan bankanın buna dayanarak rekabet ortamında müşterilerine finans veya diğer hizmetleri ve ürünleri teklif etmesi o bankanın tercihlerine bağlı olacaktır. Kurallar BPO’nun kaynak işlemle ilişkili olan satış sözleşmesi veya diğer bir sözleşmeden ayrı ve ondan bağımsız olduğunu belirtmektedir.

Bir BPO işlemine uygulanacak kurallar taraflarca belirlenir. Uygulanacak kurallar, İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA-Transaction Matching Application) veya sistem gereği duruma göre bazen mecburi olabilir, kullanılan sistemin şartlarına bağlıdır. Yine de bir BPO işleminin ICC’nin URBPO (Uniform Rules for Bank Payment Obligation) kurallarına tabi olması istenmiyorsa o halde o BPO ile ilgili Oluşturulmuş Veritabanında (Established Baseline) “URBPO’ya tabi olmadığı belirtilmesi önerilir. Aksi halde ICC’nin URBPO kurallarına tabi olur. Bu gereklilik SWIFT’in TSU (Trade Services Utility) kullanım kılavuzunda şu şekilde yer alır: Bir BPO işlemi ile ilgili olarak SWIFT’in TSU(Trade Services Utility) İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA) kullanılacaksa aksi belirtilmediği sürece 1 Temmuz 2013 tarihinden kendiliğinden URBPO’ya tabi olacaktır. SWIFT’in TSU uygulaması kullanıldığı halde URBPO’ya tabi olması istenmiyorsa o halde Oluşturulmuş Veritabanında (Established Baseline) bunun belirtilmesi gerekir, bu durumda TSU Service Description’nın 7. Bölümünde “Rule Book” altında bulunan kurallar uygulanacaktır.

ICC’ nin URBPO Kuralları, Nisan 2013 tarihinde yayımlanmıştır. İçeriği genel olarak şu başlıklardan meydana gelir.

Madde 1- Kapsam,

Madde 2- Uygulama

Madde 3- Genel Tanımlar

Madde 4- Mesaj Tanımlamaları

Madde 5- Yorumlamalar

Madde 6- Sözleşmeler Karşısında Banka Ödeme Yükümlülükleri

³ ICC’nin Banka Ödeme Yükümlülüğü (BÖY)’ne İlişkin Birörnek Kuralları (Sürüm 1.0), ICC Yayın No: 750E, Paris 2013; Uniform Rules for Bank Payment Obligations (Version 1.0), ICC Publication No. 750E, Paris 2013.

Madde 7- Belgeler, Mallar, Hizmetler ve Yapılan İşler Karşısında Veriler

Madde 8- BPO'nun Vade Tarihi

Madde 9- Taraf Banka'nın Rolü

Madde 10- Yükümlü Bankanın Taahhüdü

Madde 11- Değişiklikler

Madde 12- Verilerin Geçerliliğine İlişkin Sorumluluk Üstlenilmemesi

Madde 13- Mücbir Sebep

Madde 14- TMA'nın Müsait Olmaması

Madde 15- Uygulanacak hukuk

Madde 16- Oluşacak Fonların Temliki

VI. BPO'nun Kurulması ve İşleyişi

Bir BPO esas işin dayandığı alım-satım sözleşmesi ve diğer sözleşmelerden bağımsızdır. Sunulmuş Veri Tabanı (Baseline) içerisinde yer alacak Verilere (bilgiler, şartlar vs.) Alıcı ve Satıcı arasındaki sözleşmeye göre belirlenir. Bir başka deyişle bir "Baseline" yani "İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA) nezdinde yeralan "Sunulmuş Veritabanı'nda yer alacak bilgileri kendi aralarında kararlaştırırlar.

Bu bilgiler başlangıçta ham bilgi anlamında "data" veya "veri" olarak adlandırılır, daha sonra Alıcı ve Satıcı tarafından kendi bankaları aracılığıyla İşlem Eşleştirme Uygulamasına (TMA-Transaction Matching Application) gönderildikten sonra "Baseline" yani "Sunulmuş Veritabanı" adını alırlar. Bir BPO, bir "Baseline" da yer alan elemanlardan biridir. Daha doğrusu ayrı verilerden oluşan bir bileşendir. BPO bileşeni başlangıçta Baseline içerisinde olmayabilir, tercihlidir, daha sonra kurulmuş olan bir veritabanına yani Oluşturulmuş Veritabanına (Established Baseline) bir değişiklik ile eklenebilir.

Sunulmuş Veritabanı (Baseline) bulunması gereken asgari elemanlar

İşlem referansı

Sipariş referansı

Alıcının adı ve ülkesi

Alıcının Bankası'nın BIC Kodu

Satıcının adı ve ülkesi

Satıcının Bankası'nın BIC Kodu

Mallar: parça başı tutar ve miktar

Ödeme şartları

Ticari Veri Seti Sunu Bankası BIC Kodu (Satıcının Bankası veya Sunu Bankası)

BPO (Tercihli) Not: BPO, Baseline içerisinde tercihli bir bileşendir.

Yükümlü Banka(Obligor)

Lehtar Banka(Recipient Bank)

Tutar
Vade
Temas kurulacak kişi (Alıcının veya Satıcının Bankasından)

Alıcı ve Satıcı tarafından bankaları aracılığıyla İşlem eşleştirme Uygulamasına (TMA) gönderilen bilgiler orada elektronik ortamda otomatik olarak karşılaştırılır, eğer eşleşme sağlanırsa TMA taraflara bir Eşleşme Raporu gönderir ve bu durumda karşılaştırma şartlarını içeren ana belge yani Oluşturulmuş Veritabanı (Established Baseline) kurulmuş olur. TMA bu şartları ileride işlem verileriyle karşılaştırmak üzere nezdinde tutar. Daha sonra Satıcı tarafından yükleme veya sevkiyat tamamlandıktan sonra işlem verileri kendi bankası aracılığıyla TMA'ya gönderilecek ve TMA gelen verileri otomatik olarak nezdindeki bu şartlar ile karşılaştıracaktır. Bir Oluşturulmuş Veritabanında (Established Baseline) başlangıçta BPO olmayabilir. Bir BPO daha sonra bir değişiklik mesajı ile eklenebilir.

Alıcı ve Satıcı tarafından Veritabanında yer alması istenen veriler bankaları aracılığıyla (Alıcının Bankası/Yükümlü Banka/Lehtar Banka) aracılığıyla İşlem Eşleştirme Uygulamasına (TMA) gönderilir. Veriler eşleşirse Veritabanı (Baseline) kurulmuş olur, veriler eşleşmezse o halde veriler eşleşene kadar tekrar gönderilmeye devam edilir.

Sunulan Veritabanı (Baseline) elemanları İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA) üzerinde otomatik olarak eşleştikten ve TMA tarafından Veri Eşleşme Raporu (Data Match Report) taraf bankalara (Obligor Bank, Recipient Bank) gönderildikten sonra Baseline kurulmuş olur. İçerisinde BPO şartı varsa o halde BPO'lu bir Oluşturulmuş Veritabanı (Established Baseline) olur. Bundan sonra BPO açılmıştır ve geri dönülmezdir.

Bir Oluşturulmuş Veritabanında (Established Baseline) birden fazla BPO olabilir.

Oluşturulmuş Veritabanı (Established Baseline) kurulduktan sonra Satıcı Veritabanı ve BPO konusu işi yapmaya başlar. Örneğin, malı hazırlar ve sevkeder. Satıcı, işi tamamladıktan sonra "Established Baseline" na göre gerekli verileri bankasına gönderir. Gönderme şekli kendisi ile bankası arasında belirlenir.

Genelde Satıcı orijinal belgeleri Alıcı'ya kendisi direkt olarak veya mal ile birlikte gönderir, ancak Satıcı bankası ile arasındaki mutabakata göre orijinal belgeleri bankasına teslim edebilir. Bankası İşlem Eşleştirme Uygulamasına (TMA) sunacağı bilgileri orijinal belgelerden kendisi elde eder ve İşlem Eşleştirme Uygulamasına (TMA) gönderir. Sonra orijinal belgeleri Alıcı'ya gönderebilir. Bu konu tamamen Satıcı ve Satıcının Bankası'nın kendi aralarındaki mutabakata bağlıdır, URBPO bu uygulamaya karışmaz.

Normal şartlarda Satıcı orijinal belgeleri Alıcı'ya, belgelerden elde ettiği verileri de TMA'ya sunulmak üzere bankasına gönderir, ancak bankasıyla arasında yukarıdaki gibi bir mutabakat varsa buna göre uygulama yapabilir. URBPO'da bunu engelleyen bir şey yoktur.

İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA, Satıcı'nın bankası tarafından kendisine sunulan verileri nezdinde bulunan Oluşturulmuş Veritabanı (Established Baseline) ile eşleşme veya eşleşmeme durumunu tespit etmek için otomatik olarak karşılaştırır.

TMA otomatik eşleşme tespit ederse o halde Ödeme Yükümlülüğü Bölümünde (Payment Obligation Segment) belirtilen ödeme şartına uygun olarak ödeme veya vadeli ödeme

taahhüdüne girme durumunu başlatır. Bundan sonra Yükümlü Bankanın (Obligor Banka) geri dönülmez yükümlülüğü başlar.

TMA'da otomatik eşleşme sağlanamazsa yani eşleşmezlik (Data Mismatch) tespit edilirse o halde İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA) her bir Taraf Bankaya (Involved Bank) bildirimde bulunur. Bu durumda Alıcının Bankası (Buyer's Bank) eşleşmezlik konularını (rezerv konuları) kabul edebilir veya kabul etmesi için Alıcı'ya dönebilir.

Yükümlü Banka, Alıcının Bankası (Buyer's Bank) dışında bir banka ise o halde Alıcının Bankası'nın (Buyer's Bank), Alıcı'nın kabulüne onay vermesi halinde işlem devam eder. Bu durumda Yükümlü Banka'nın (Obligor Bank) da kabul etmesi gerekir. Aksi halde Alıcının Bankası'nın (Buyer's Bank) bu rolü üstlenmesi ve TMA'ya değişiklik ile bildirmesi ve tüm Taraf Bankaların (Involved Banks) kabul etmesi gerekir veya alternatif olarak yeni bir Yükümlü Banka (Obligor Bank) bulması ve TMA'ya bir değişiklik (Amendment) ile bildirmesi ve tüm Taraf Bankaların (Involved Banks) kabul etmesi gerekir.

VII. BPO Genel Özellikleri

- (1) SWIFT ile ICC'nin ortaklaşa geliştirdikleri bir araçtır,
- (2) Otomatik ve güvenlidir,
- (3) Fiziksel belgeler ile uğraşmaz,
- (4) Yeni bir ödeme yöntemidir,
- (5) Bağımsızdır, dönülmezdir,
- (6) Bir banka tarafından bir diğer bankaya verilen bir taahhüttür,
- (7) Ödeme verilerin eşleşmesi üzerine gerçekleşir,
- (8) Ödeme görüldüğünde (sight) veya belirlenen bir vadede yapılır,
- (9) Kısaca URBPO olarak anılan Uluslararası Yeknesak Kuralları vardır,
- (10) Alıcı ve Satıcı arasındaki ticari işi esas alır (Underlying Trade Transaction),
- (11) Oluşturulmuş bir veri tabanı üzerinde çalışır (Established Baseline),
- (12) Muhataplar bankalardır, kurallar bankalar arası ilişkiye uygulanır,
- (13) Kurallar alıcı ve satıcı veya banka ve alıcı/satıcı arasındaki ilişkiye uygulanmaz,
- (14) ISO Standart mesajları kullanır,
- (15) İşlem Eşleştirme Uygulaması (TMA) kullanır, TSU, ACI gibi.

VIII. BPO'nun Tabi Olduğu Hukuk

ICC URBPO Kurallarının 15. maddesine göre, bir BPO' ya uygulanacak hukuk, yükümlü bankanın kuruluş sözleşmesinde belirtilen şube veya ofisinin bulunduğu yerin hukukudur. URBPO, uygulanacak hukuk tarafından yasaklanmadığı sürece sözkonusu hukukun tamamlayıcısıdır. Yükümlü Banka uygulanacak hukuk ve mevzuat gereği yükümlülüklerini yerine getirmekten alıkonulduğu takdirde, BPO'den doğan yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmez ve bundan kaynaklanan sonuçlardan dolayı herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk üstlenmez.

Sonuç

BPO, dış ticaret dünyasında yeni bir ödeme yöntemidir. Bu ödeme yöntemi, geleneksel ödeme yöntemlerinin yerine geçmek üzere değil onları tamamlamak ve alternatif olmak üzere geliştirilmiştir. Dünya ticaretine ve dış ticarete ödeme yöntemlerine yeni bir soluk getirecek olan BPO'nun uygulamada sıkça kullanılacağı düşünülmektedir.

Yararlanılan Kaynaklar

Nuray EKŞİ, Uluslararası Ticaret Hukuku, İstanbul 2010.

—ICC'nin Banka Ödeme Yükümlülüğü (BÖY)'ne İlişkin Birörnek Kuralları (Sürüm 1.0), ICC Yayın No: 750E, Paris 2013.

Abdurrahman ÖZALP, Akreditif, Riskler ve UCP, 1500 Soru/Cevap, İstanbul 2010.

Abdurrahman ÖZALP, Dış Ticaret'te Teslim ve Ödeme Şekilleri, İstanbul 2004.

Abdurrahman ÖZALP, UCP 600'ın Kullanılması ve Akreditif, 3. bası, İstanbul 2009.

Abdurrahman ÖZALP, Akreditif Rezerv Konuları, İstanbul, 2012.

—Uniform Rules for Bank Payment Obligations (Version 1.0), ICC Publication No. 750E, Paris 2013.